

مجمع پتروشیمی
در حال ساخت
در کره جنوبی

کره جنوبی؛ بازسازی جسورانه و گذار از مدل حجم محور به تخصص گرایي

دولت کره جنوبی با تصویب قانون ویژه «بازسازی صنعت پتروشیمی» در نوامبر ۲۰۲۴ برای اولین بار در آسیا کاهش هماهنگ و اجباری داوطلبانه ظرفیت کراکینگ را به قانون تبدیل کرد. بدین ترتیب ۱۰ شرکت بزرگ موظف شدند ۱۵ تا ۱۸ درصد (۲/۴ تا ۲/۷ میلیون تن) از ظرفیت نفتی خود را کاهش دهند. همزمان شهرهای یئوسو (مه ۲۰۲۴) و سئوسان (نوامبر ۲۰۲۵) به عنوان «مناطق ویژه پاسخ به بحران صنعتی» معرفی شدند تا طبق ماده ۷۶ قانون مناطق آزاد اقتصادی از معافیت ۱۰۰ درصد مالیات شرکت برای ۷ سال و یارانه ۵۰ درصد هزینه های بازسازی و وام های اضطراری برخوردار شوند.

اصلاح قانون «ترویج صنایع سبز» در ژوئن ۲۰۲۴، اعتبار مالیاتی ۴۰ درصد برای سرمایه گذاری در مواد باتری، بایوپلاستیک، هیدروژن و CCUS را به صورت قانونی تضمین کرد. قانون جدید «تسهیل مقررات پروژه های کربن صفر» نیز ۱۲ نوع مجوز زیست محیطی قبلی را برای پروژه های سبز حذف کرد. حمایت مالی دولتی (وام کم بهره و صندوق ۱۰ تریلیون وونی) نیز مشروط به ارائه برنامه معتبر کاهش ظرفیت و انتقال به محصولات تخصصی شد و بدین ترتیب قانون زدایی گسترده همراه با قانون گذاری اجباری به کار گرفته شد تا صنعت از مدل حجم محور به تخصص گرایي و سبز هدایت شود.

در این بین، معضل افزایش بیکاری تهدیدی است که کاهش تولید به همراه خواهد داشت. در حال حاضر کاهش ظرفیت با مقاومت محلی روبه رو شده، به خصوص در پالایشگاه های کوچک که بیش از ۴۶ هزار شغل مستقیم ایجاد کرده اند. دولت برای حفظ اشتغال، حمایت های مضاعف (مثل نقشه راه تحقیق و توسعه ۲۰۳۰-۲۰۲۵) ارائه داده، اما نگرانی های اجتماعی در هاب هایی مثل یئوسو و اولسان (با ۷ کراکر) می تواند اجرای برنامه را کند کند.

روسیه؛ توسعه صنعت نفت و گاز شیمیایی در شرایط تشدید تحریم های اقتصادی

روسیه پس از تشدید تحریم های غربی در سال ۲۰۲۲، با تصویب و اصلاح سریع مجموعه ای از قوانین و مقررات زدایی های ضد تحریمی، صنعت پتروشیمی را از یک بخش آسیب پذیر به سپر اصلی تاب آوری اقتصادی تبدیل کرد؛ این اقدامات عمدتاً بر پایه «برنامه توسعه صنعت پتروشیمی تا ۲۰۲۵» (تصویب ۲۰۱۹) و نسخه به روز شده آن در مه ۲۰۲۴ استوارند و جایگزینی واردات، تضمین خوراک ارزان، خوشه سازی و جذب سرمایه غیر غربی را به قانون تبدیل کرده اند.

قانون «جایگزینی واردات در صنایع شیمیایی و پتروشیمی» (تصویب و تقویت شده ۲۰۲۲-۲۰۲۵) مهم ترین ابزار قانونی است: قانونی سازی کامل واردات موازی (بدون نیاز به مجوز شرکت های غربی)، معافیت

ایران

۷۶

۱۰۰ درصدی حقوق گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده برای تجهیزات، کاتالیست ها و مواد واسطه از کشورهای دوست، همچنین یارانه ۵۰ تا ۷۵ درصدی و وام های بلندمدت ۱ تا ۳ درصدی برای بومی سازی فناوری های ممنوعه (پلیمرهای با چگالی بالا و پایین، پروپیلن اکسید، آکریلونیتریل، رزین های اپوکسی و ...)؛ و تعیین کوئوتای اجباری تجهیزات و کاتالیست داخلی در پروژه های جدید.

قانون مالیات معکوس بر اتان و LPG (از ژانویه ۲۰۲۲) و اصلاحیه «تضمین خوراک ارزان برای صنایع پایین دستی» (۲۰۲۴) شرکت ها را ملزم می کند حداقل ۴۰ درصد محصولات پایه را به زنجیره ارزش داخلی تبدیل کنند؛ در مقابل، خوراک را با ۵۰ تا ۶۰ درصد قیمت صادراتی دریافت کرده و بازپرداخت مازاد مالیاتی می گیرند؛ این قانون در عمل خام فروشی را جرم اقتصادی کرده و با حمایت مستقیم صندوق رفاه ملی (بیش از ۳ تریلیون روبل سرمایه گذاری تا ۲۰۲۵) تولید پلیمرهای پرتیراژ را بیش از ۳۴ درصد افزایش داد.

در چهارچوب طرح توسعه خوشه ای تا ۲۰۳۰ (تصویب و گسترش ۲۰۲۵-۲۰۲۳)، ۶ خوشه اصلی (ولگا، خزر، سیبری غربی، سیبری شرقی، خاور دور، شمال غرب) و خوشه هفتم قطبی (آرکتیک - یامال) از معافیت کامل مالیات بر سود برای ۱۰ تا ۲۰ سال و همچنین زمین رایگان ۷۵ ساله و حذف کامل ارزیابی زیست محیطی فدرال (به جز مناطق حفاظت شده) برخوردار شدند؛ خوشه خاور دور با قانون ویژه به گره صادراتی آسیا تبدیل شد و مجمع گازوشیمی آمور باسینوپک از پروژه های کلیدی آن است و کارخانه پلیمر ایرکوتسک ۶۵۰ هزار تن، مجمع اومسک گروه نیتان با مهندسی ویسون چین نیز از هرگونه مجوز استانی معاف شدند.

قانون «تسهیل سرمایه گذاری خارجی در شرایط تحریم» (اصلاحیه های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۵) محدودیت مالکیت خارجی را به ۱۰۰ درصد رساند و سرمایه گذاری چینی (بیش از ۱/۵ تریلیون روبل تا نوامبر ۲۰۲۵)

مجمع آمور روسیه